

Huvudman

VÄSTERVIKS KOMMUN
barn.utbildning@vastervik.se

Beslut

Datum 2026-01-09
Dnr SI 2025:9805
Sida **1 (11)**

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskolan Himalajaskolan i Västerviks kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Västerviks kommun att senast den **10 april 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande anmälan och utredning av särskilt stöd, tillgodose särskilt stöd samt elevers medverkan i planen mot kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Västerviks kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Västerviks kommun ska vidta följande åtgärder

Anmälan och utredning av särskilt stöd samt tillgodose särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle före den 30 januari 2026 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav för när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn ska även förtydliga för personalen hur en anmälan ska göras på skolan. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 a § och 3 kap. 7 § skollagen)
2. Se till att alla elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas anmäls till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att extra anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska dokumentera hur många anmälningar som inkommit under perioden den 7 januari 2026 till och med den 27 mars 2026 och vilket datum anmälan gjorts för respektive elev.

Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

3. Se till att för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn - eller som har inkommit men där utredning ännu inte har påbörjats – ska rektorn starta en utredning om särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera hur många utredningar som har startats under perioden den 7 januari 2026 till och med den 27 mars 2026 (3 kap. 7 § skollagen)
4. Se till att samtliga elever, för vilka åtgärdsprogram utarbetats, ges särskilt stöd i den omfattning och utifrån de behov som utredningen och åtgärdsprogrammen visar att de behöver för att ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Huvudmannen ska i samband med redovisningen inkomma med en redogörelse över hur det säkerställs att eleverna får särskilt stöd tillgodosett. (3 kap. 9 och 10 §§ skollagen och Lgr 22, 2,8 Rektorns ansvar)

Elevers medverkan i arbetet med planen mot kränkande behandling

5. Se till att planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över under medverkan av eleverna. En sådan plan ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. Av huvudmannens redovisning ska det framgå en beskrivning av hur eleverna har medverkat vid upprättandet av planen mot kränkande behandling. Huvudmannen ska också inkomma med en redovisning av hur eleverna planeras medverka i uppföljningen och vid översynen av planen mot kränkande behandling för kommande läsår. (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar, åtgärdsprogram, plan mot kränkande behandling samt agera, anmäla och utreda vid kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:9805) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys höstterminen 2025 inlett en tillsyn av Himalajaskolan i Västerviks kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Himalajaskolan följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd samt arbetet mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 26 och 27 november 2025. En kompletterande intervju med elevhälsan genomfördes den 3 december 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat individuella utvecklingsplaner, åtgärdsprogram och planen mot kränkande behandling. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Anmäla, utreda och tillgodose särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan av särskilt stöd

Skolinspektionen har under tillsynen bland annat tagit del av sammanställningar av anmälda elever, resultat efter genomförda kartläggningsmaterial, bedömningsstöd och nationella prov. Av dokumentationen samt av intervjuer med lärare och rektorn framgår att det finns elever som inte anmälts till rektorn för utredning om särskilt stöd. Det framgår vidare att dessa elever inte anmälts trots att de inte uppfyllt betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper efter att extra anpassningar har prövats och visat sig vara otillräckliga. Av intervju med elevhälsan framgår dock att dessa elever är anmälda men att det i något fall är otydligt om rektorn vet att en anmälan är gjord.

Utredning av särskilt stöd

Av intervjuer med rektorn och elevhälsan framgår att det finns elever som är anmälda för utredning av behov särskilt stöd men som det inte har startats en utredning för. Vidare framgår av intervjuerna med rektorn och elevhälsan att en utredning om särskilt stöd startas om en elev uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation än den att lärare befarar att en elev inte uppfyller kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna.

Av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan framgår att samråd sker med elevhälsan vid utredning av en elevs behov av särskilt stöd. Samtliga intervjuade uppger att elevhälsan är delaktiga i utredningar om särskilt stöd och att specialpedagogen är den som är ansvarig för utredningarna.

Tillgodose särskilt stöd

Av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår att det finns elever vid skolenheten som inte ges särskilt stöd i enlighet med elevernas aktuella åtgärdsprogram. Av intervju med lärare framgår att två elever inte alltid ges det särskilda stöd som anges i elevernas åtgärdsprogram. Exempelvis ges en elev inte särskilt stöd på individnivå i ämnet svenska utifrån elevens beslutade åtgärdsprogram, utan stödet ges generellt i ämnet svenska och genomförs oftast på gruppnivå. Även av elevhälsans intervju framgår att det riktade särskilda stödet i ämnet svenska, exempelvis avkodningsträning, inte ges i enlighet med åtgärdsprogrammet utan att det tenderar att bli mer generellt för ämnet svenska eftersom det inte finns någon speciallärare att tillgå på skolenheten.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen ges möjlighet till kompetensutveckling och att all personal i verksamheten har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap. 34a § skollagen)

Anmälan och utredning av särskilt stöd

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med

elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)

Tillgodose särskilt stöd

Av skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas. (3 kap. 10 § skollagen)

Av läroplanen för grundskolan framgår att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för, bland annat, att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd som de behöver. (Lgr 22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar)

Skolinspektionens bedömning

Anmälan av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister vad gäller att anmäla elevers behov av särskilt stöd till rektorn. Tillsynen visar att det finns elever som inte är anmälda, trots att extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen visat sig vara otillräckliga och eleverna befaras inte komma att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Skolinspektionen gör bedömningen mot bakgrund av att både lärare och rektorn uppger att alla elever, som behöver utredas för eventuellt behov av särskilt stöd, inte är anmälda.

Om sådana anmälningar till rektorn inte görs, och elevernas eventuella behov av särskilt stöd därmed inte utreds, riskerar eleverna att bli utan det särskilda stöd som de kan vara i behov av och har rätt till enligt skollagen.

Utredning av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Det föreligger visserligen ingen brist vad gäller att samråd sker med elevhälsan vid utredning av särskilt stöd. Skolinspektionens tillsyn visar dock att det inte startats utredningar av elevers behov av särskilt stöd för samtliga anmälda elever. Om en elevs

behov av särskilt stöd inte utreds alls eller inte utreds skyndsamt, riskerar eleven att helt eller i vart fall under en viss tid bli utan det särskilda stödet som eleven har rätt till.

Tillgodose särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att tillgodose elevers behov av särskilt stöd. Skolinspektionens utredning visar att det finns två elever som inte ges särskilt stöd i enlighet med elevernas beslutade åtgärdsprogram.

Elevers medverkan i planen mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och elever framgår att eleverna inte medverkar i att upprätta, följa upp och se över planen mot kränkande behandling. Lärarna uppger att det under flera läsår inte har funnits ett strukturerat arbete med att involvera eleverna i arbetet med planen mot kränkande behandling men att nuvarande rektorn har en plan för hur eleverna ska medverka. Rektorn, som tillträdde sin tjänst i augusti 2025, uppger att hen har startat upp nya rutiner för elevrådets medverkan i arbetet med planen mot kränkande behandling. Enligt rektorn är arbetet påbörjat men eleverna har ännu inte lämnat förslag på förändringar i arbetet med planen mot kränkande behandling.

Rättslig reglering

En plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav när det gäller att planen mot kränkande behandling upprättas, ses över och följs upp under medverkan av eleverna vid skolenheten. Tillsynen visar visserligen att rektorn har påbörjat ett arbete för att eleverna på ett strukturerat sätt ska delta i arbetet med planen mot kränkande behandling men arbetet är pågående och eleverna har ännu inte lämnat förslag på förändringar i planen. Vidare uppger både lärare och elever att eleverna inte är delaktiga i arbetet med att upprätta, se över eller följa upp planen mot kränkande behandling.

Att planen utgår från verksamhetens behov och att eleverna deltar i arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling är viktigt för att skolenheten ska kunna vidta adekvata åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Västerviks kommun verksamhet vid Himalajaskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anmälan och utredning av särskilt stöd, tillgodose särskilt stöd samt elevers medverkan i planen mot kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Västerviks kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, lärarna, elevhälsan och eleverna framgår att samtliga elever, som lärarna befarar inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ges extra anpassningar.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. (3 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolinspektionens granskning av beslut om särskilt stöd och intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsan framgår att efter avslutad utredning om behov av särskilt stöd fattar rektorn beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Elev och vårdnadshavare informeras av specialpedagogen om beslutet och hur det går till att överklaga.

Av granskade åtgärdsprogram under Skolinspektionens verksamhetsbesök och av intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsan framgår att skolans aktiva åtgärdsprogram innehåller information om elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses. Det framgår även när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljning respektive utvärdering. Vidare framgår av samtliga intervjuer att eleven och elevens vårdnadshavare ges möjlighet att vara delaktiga i utarbetandet av ett åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
 2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §,
- eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår att beslut av en rektor får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i bland annat fråga om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 §. (28 kap. 16 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Planen mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens plan mot kränkande behandling för läsåret 2025/2026. Av planen framgår bland annat de åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande läsåret. Av planen framgår inte en redogörelse för hur de planerade åtgärderna från föregående läsårs plan har genomförts. Rektorn och elevhälsan uppger att det inte fanns några åtgärder att utvärdera eftersom det inte upprättades en plan mot kränkande behandling läsåret 2024/2025.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Västerviks kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller planen mot kränkande behandling. Denna bedömning gör Skolinspektionen trots att planen mot kränkande behandling för läsåret 2025/2026 saknar en redogörelse för hur de planerade åtgärderna från föregående läsårs plan har genomförts. Detta på grund av att det inte upprättades en plan föregående läsåret och att det därmed inte fanns några åtgärder att redogöra för vid upprättandet av planen för läsåret 2025/2026. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Agera, anmäla och utreda kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektorn framgår att all personal alltid agerar och ingriper vid kränkningar. Det framgår exempelvis av samtliga intervjuer att personalen ger eleverna tillsägelser och samtalar med den elev som har kränkt och den elev som har blivit kränkt. Vidare framgår av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn att personalen anmäler alla kränkningar när de får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. De intervjuade uppger att en kränkningsanmälan skickas till rektorn som i sin tur vidarebefordrar den till huvudmannen. Rektorn uppger att alla kränkingsanmälningar utreds av den personal som är inblandad i händelsen och att relevanta åtgärder vidtas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår också att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget (6 kap. 5 § skollagen)

Av läroplanen framgår bland annat att skolans mål är att varje elev respekterar andra människors egenvärde och tar avstånd från att människor utsätts för kränkande behandling. Vidare anges att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer och grupper. Det anges även att läraren ska uppmärksammas och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. (Lgr22, 2.1 Normer och värden)

Av skollagen framgår vidare att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Av skollagen framgår att huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Alexander Aleryd

Beslutsfattare
Signerat av: Alexander Aleryd

X Helena Forsberg

Föredragande
Signerat av: Helena Forsberg